

X-GIS Maainfo teenus

Kasutajajuhend

ver. 9

MAA-AMET 2012

Maainfo Teenus - Kasutajajuhend

Sisukord

1. FLASH PLAYER - VAJALIK KOMPONENT KAARDIRAKENDUSTE JAOKS	4
2. FLASH PLAYERI JA BRAUSERI VERSIOONI INFO	4
3. OTSINGUD	5
3.1. OTSI AADRESSI/TUNNUST	5
3.1.1. Otsingu lisafiltrid	6
3.1.2. Otsinguakna lisamine oma kodulehele	7
3.2. TÄRKOTSINGUD - WFS OTSINGUD	8
3.2.1. Katastriüksuse otsing	8
3.2.1.1. Otsing katastriüksuse aadressi järgi	9
3.2.1.2. Katastriüksuse tunnuse järgi	9
3.2.1.3. Kinnistu registriosa numbri järgi	10
3.2.2. Muud otsingud	10
3.2.2.1. Lähteülesande otsing	10
3.2.2.2. Asustusüksuse otsing	10
3.2.2.3. 1:10000 nomenklatuuriga kaardilehtede otsing	10
3.2.2.4. 1:2000 nomenklatuuriga kaardilehtede otsing	10
3.2.2.5. Geodeetiliste punktide otsing(1-2 klass)	11
3.2.2.6. Geodeetiliste punktide otsing(3-klass ja ülejäänud)	11
3.2.3. Otsingutulemuste kuvamine	11
3.3. SPETSIAALOTSINGUD – KOORDINAATIDE JÄRGI	14
3.3.1. Ristkoordinaatide(Lambert-Est) otsing	14
3.3.2. Geograafilise koordinaatide otsing	15
4. INFOPÄRINGUD	15
4.1. INFOPÄRING KAARDIKIHI KOHTA	15
4.2. INFOPÄRING KAARDISTUSANDMETE KOHTA(METAINFO PÄRING)	15
4.3. KÕRGUSINFO PÄRING	15
5. TRÜKISED	16
5.1. KUJUNDATAV TRÜKIS (HTML, PDF)	16
5.2. PNG - FORMAADIS TRÜKIS	16
6. X-GIS MAAINFOTEENUSE BAASFUNKTSIONAALSUS	17
6.1. KIIRVALIKU LOENDID	17
6.1.1. Vali Maakond	18
6.1.2. Vali ulatus	18
6.1.2.1. Vali ulatus käsitsi	18
6.1.3. Vali mõõtkava	18
6.1.3.1. Vali mõõtkava käsitsi	18
6.2. NAVIGEERIMINE – KAARDIAKNAS LIIKUMINE	19
6.2.1. Kaardipildi liigutamise tööriist	19
6.2.2. Navigatsiooninööled kaardiakna servas	19
6.3. KAARDIPILDI SUURENDAMINE JA VÄHENDAMINE	19
6.3.1. Suurendamine ja vähendamine hiire kerimisriba abil	19

Maainfo Teenus - Kasutajajuhend

6.3.2.	Suurendamine ja vähendamine „zoomslideri“ abil	20
6.3.3.	Suurendamine ja vähendamine kasutades suurendus – ja vähendusnuppu.....	20
6.3.4.	Suurendamine ja vähendamine kasutades arvutiklaviatuuri nuppe PageUp ja Page Down.....	20
6.4.	EDASI – TAGASI NAVIGEERIMINE.	20
6.5.	KAARDIAKNA SUURUSE MUUTMINE	20
6.5.1.	Kaardiakna suuruse muutmine, peites akordionpaneeli	20
6.5.2.	Kaardiakna suuruse muutmine kasutades arvutiklaviatuuri klahvi F11.....	21
6.6.	ÜLEVAATEKAART	21
6.7.	KAARDIRAKENDUSE VAHETAMINE X-GIS’I SISESELT	21
6.8.	KEELE VALIK	22
6.9.	RAKENDUSSE SISSE VÕI VÄLJA LOGIMINE	22
6.10.	KOORDINAATIDE PANEEL.....	22
6.10.1.	Koordinaadi märkimine	23
6.10.2.	Märgitud koordinaadi eemaldamine.....	23
6.10.3.	Koordinaatide ja rakenduse otseviite kopeerimine	23
6.10.3.1.	Kopeeri ristkoordinaadid.....	23
6.10.3.2.	Kopeeri geograafilised koordinaadid	23
6.10.3.3.	Kleebi koordinaadid	23
6.10.3.4.	Otsi koordinaatide järgi.....	24
6.10.3.5.	Kopeeri rakenduse otseviide(link).....	24
6.10.4.	Saada e-mail.....	24
6.11.	ALUSKAARTIDE KIIRVALIKU NUPUD KAARDIAKNAS JA LEGENDIS.....	25
6.11.1.	Aluskaartide kiirvaliku nupud kaardiaknas.....	25
6.11.2.	Aluskaartide kiirvaliku nupud kaardilegendis.....	25
6.12.	NAVIGEERIMIS-JA TEGEVUSNUPUD	25
6.12.1.	Kaardikihtide valik ja legend	26
6.12.2.	Mahuta kaart.....	29
6.12.3.	Suurenda	29
6.12.4.	Vähenda	30
6.12.5.	Nihuta kaarti	30
6.12.6.	Navigeeri tagasi	30
6.12.7.	Navigeeri edasi.....	30
6.12.8.	Kõrgusinfo päring.....	30
6.12.9.	Infopäring.....	31
6.12.10.	Metainfopäring.....	32
6.12.11.	Vahemaade mõõtmine	32
6.12.12.	Puhasta kaart markeritest	35
6.12.13.	Trükis	35
6.12.14.	Salvesta kaardipilt.....	36
6.12.15.	Liugkaart.....	36
6.12.16.	Anna teada veast kaardil või tee ettepanek	36
7.	AKORDIONPANEELID.....	37
7.1.1.	Objekti info paneel	37
7.1.2.	Otsingute paneel.....	38
7.1.2.1.	WFS otsingud.....	38
7.1.2.2.	Spetsiaalotsingud.....	38
7.1.3.	Trükise paneel:.....	39
7.1.4.	Andmete kohta teadete esitamine	41
8.	ABI	45

Maainfo Teenus - Kasutajajuhend

1. Flash Player - vajalik komponent kaardirakenduste jaoks

X-GIS FLASH kaardipildi kuvamisel on vajalik installeerida vabalt saada olev komponent Macromedia Flash Player v8.0 või uuem. Kui komponent on puudu või on vanem versioon, kui 8.0, siis pakutakse selle installeerimist ja tehakse automaatne install, kui kasutaja lubab seda ja kui tal on selleks õigused. Kui vajaliku versiooni installimine ei õnnestu kuvatakse vastava teenuse valikul teadet:

Käesoleval ajal on soovitatav kasutada võimalikult uut Adobe Flash Player versiooni, kuna mõned funktsioonid eeldavad uuemat versiooni kui 8.0.

Kaardirakendus vajab töötamiseks Adobe Flash Player 8.0 versiooni. Teie Adobe Flash Playeri versioon Windows 7.0.70 ei võimalda kaardiaknaga töötamist. Palun installeerige oma arvutisse uue tasuta saadaolev Adobe Flash Player.
[Suundu Adobe kodulehele uut Playerit hankima](#)
NB! Installamiseks vajate oma arvutis administraatori õigusi!

Suundu Macromedia kodulehele uut Playerit hankima

Näiteks:

- trükise, ekspordi ja impordi funktsioonide juures kasutatav faili allalaadimise ja üleslaadimise funktsionaalsuse juures kasutatakse mugavat FileReference moodust. Vanemate Flash Player versioonide puhul on ebamugavam moodus kasutusel ning importimine pole realiseeritud;
- BitmapFill moodusega ruumiobjektide mustritega täitmine. Vanemate Flash Player versioonide on mustrite arv piiratud ja mustrite kasutamine aeglustab toimimist;
- Lohistamisoperatsioonide juures kasutatav animatsioon, mis töötab BitmapFill meetodil ei tööta Flash 7 puhul.

2. Flash playeri ja brauseri Versiooni info

Kasutajal on võimalik on komponentide versiooni numbriga vaatamine. Olles avanud X-GIS rakenduse tuleb kasutada klahvikombinatsiooni shift+enter. Versiooni infos on näidatud – serveri komponent; kliendi komponent; Flash Playeri ja browseri info. Versiooni info kuvatakse kõrvaloleval kujul:

Maainfo Teenus - Kasutajajuhend

3. Otsingud

3.1. Otsi aadressi/tunnust

Otsi aadressi/tunnust

nt „Mustamäe tee 51, Tallinn“

Kasutades otsingu sisestamisel koma, otsitakse täisaadressist.
Kasutades tühikut, otsitakse lähiaadressist.

Otsingutulemusena kuvatakse kuni 100 esimest vastet. Kui otsitavat objekti tulemus ei sisalda, siis palun täpsustage otsingutingimust või kasutage otsingu lõpus olevat linki [Aadressiandmete rakendusse](#)

Täpsemate otsingusuvandite määramiseks vajutage otsingulahtri kõrval asuvale „Kuva lisafiltri“ nupule

 Kuva lisafiltri paneel
 Sulge lisafiltri paneel

 Otsi

Lisafiltri režiimis vajuta ka otsimiseks nupule, siin eelvalik ei paku kohe vasteid

Akordionpaneelile kaardiaknast paremal on võimalik teostada lihtsat otsingut katastriüksuse aadressi ja katastritunnuse alusel. Otsing teostatakse vaikumisi 5'st andmestikust. EHAK, Väikekoht, Liikluspind, Katastriüksus ja Hooned. Otsingutulemusi kuvatakse dünaamiliselt vastavalt olemas olevatele otsinguparameetritele.

Otsingutulemuste tabelis on otsigu tulemused eristatavad kirjele eelneva täheühendiga või tähega ning iga liigi puhul erineva värviga.

„HÜ“ (roheline) – haldusüksus

„VK“ (pruun) - väikekoht

„LP“ (punane) – liikluspind

„KÜ“ (oranž) – katastriüksus

„H“ (sinine) – Hoone.

*Sarnast otsingut teostades Te sellist tulemust ei saa nagu kõrvaloleval pildil.

Metsa

Otsi

☒ EHAK
 ☒ Väikekoht
 ☒ Liikluspind
 ☒ Katastriüksus
 ☒ Hooned

Jõgeva maakond vali vald

X: Y: Raadius (m) <10000

☐		Metsaküla küla, Kasepää vald, Jõgeva maakond
☐		Metsanurga küla, Pala vald, Jõgeva maakond
☐		Metsakatsejaama väikekoht, Painküla küla, Jõgeva
☐		Metsa tn, Kuremaa alevik, Jõgeva vald, Jõgeva ma
☐		Metsa tn, Siimusti alevik, Jõgeva vald, Jõgeva maak
☐		Metsa tn, Mustvee linn, Jõgeva maakond
☐		Metsa tee, Kalana küla, Pajusi vald, Jõgeva maakon
☐		Metsa tn, Põltsamaa linn, Jõgeva maakond
☐		Metsa tn, Adavere alevik, Põltsamaa vald, Jõgeva m
☐		Metsa, Endla küla, Jõgeva vald, Jõgeva maakond
☐		Metsa, Kaera küla, Jõgeva vald, Jõgeva maakond

Maainfo Teenus - Kasutajajuhend

Olenevalt otsingu iseloomust on soovitatav piirata otsingutulemusi sisestades parameetritena lisas aadressile või katastriüksuse nimele ka lisades nendele väärtustele komaga eraldatuna ka Maakond, Vald, ja Asustusüksus.
N: Metsa, Põlva, Räpina.

3.1.1. Otsingu lisafiltrid

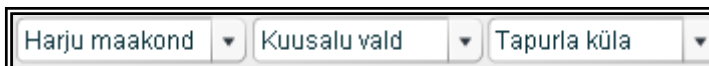
Vajutades antud nupule avatakse lisafiltrite dialoogaken. Selle kohta on informatsioon kuvatud ka otsinguaknas.

Vähendamaks või konkretiseerimaks otsingutulemusi on võimalik: Välja ja sisse lülitada andmekogusid. Vaikimisi on kõik andmekogud sisse lülitatud:

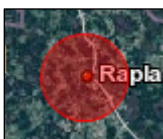

Selleks, et saada tulemusi konkreetsest andmekogust või andmekogudest tuleks jätta märkeruudud märgitud seisu vaid Teid huvitavate andmekogude puhul.

Samuti on võimalik lisafiltreid määrata maakond > vald > asustusüksus hierarhilisel tasemel.

Otsingutulemuste arvu on eelnevalt võimalik filtreerida ka punkti koordinaatide ja raadiusega vajutades nupule „Piiritle otsinguala raadiusega“ ning seejärel joonistades kaardile ringjoone.

Ringjoone joonistamiseks klikkige kaardil ja hoidke hiire vasakut klahvi all. Punkti ümber, moodustub ring ja kui klahv vabastada fikseerub ringi raadius ning vajutades nupule „Otsi“ teostatakse

Maainfo Teenus - Kasutajajuhend

otsing antud piirkonnast.

Otsingutulemuste kuvamise kohta on pikemalt kirjutatud peatükis [„Otsingutulemuste kuvamine“](#)

3.1.2. Otsinguakna lisamine oma kodulehele.

 Vajutades nupul, millist on kujutatud antud lõigu kõrval avaneb dialoogaken „Seadista aadressiotsing enda veebilehele“

Seadista aadressiotsing enda veebilehele

Eelvalikus kuvatavate tulemuste arv:

☐ Mahuta otsingutulemus xGIS kaardile

Kihid, millest otsing sooritatakse:

☒ EHAK ☒ Väikekoht ☒ Liikluspind ☒ Hoone ☒ Katastriüksus

HTML kood:

```
<style type="text/css">#gaz_panel{font:12px "Lucida Grande","Trebuchet MS","Bitstream Vera Sans";padding:0;margin:0;position:relative}#gaz_panel a{color:#247f32}#gaz_variables{position:absolute;background-color:#fefbde;border:1px outset #292929;padding:5px;width:350px}#gaz_variables label{font-weight:normal}#gaz_loader{display:none;position:absolute;left:138px;top:4px}#gaz_variables ul{list-
```

Kopeeri kood

Maainfo Teenus - Kasutajajuhend

Vajutades nupule kopeeri kood, kopeeritakse kood ja lisades oma kodulehe koodile vastav kood lisatakse ka otsinguaken kodulehele.

Metsa otsi

Mida otsida? sulge

- ☒ EHAK
- ☒ Väikekoht
- ☒ Liikluspind
- ☒ Hoone
- ☒ Katastriüksus

HÜ Hariu maakond, Kernu vald, Metsanurga küla

HÜ Hariu maakond, Kiili vald, Metsanurga küla

3.2. Tärkotsingud - WFS otsingud

WFS otsingud on administraatori poolt eelkonfigureeritud otsingud, mis saadetakse WFS serverisse ja mille otsinguväljadesse saab kasutaja eelnevalt sisestada tekste ehk otsingu parameetreid. Näiteks saab ta andmeväljale AADDRESS sisestada kas täpse teksti või tekstiosa ja % märgi, kui ta soovib otsida tekstiosa järgi. Numbrilisele ja kuupäeva andmeväljale saab ta aga sisestada metamärke >, <, <=, >=, et otsing toimuks alates või kuni mingite parameetri väärtusteni.

3.2.1. Katastriüksuse otsing

Maainfoteenuses saab päringuid sooritada katastriüksuste leidmiseks kahest erinevast otsingumootorist.

Maainfo Teenus - Kasutajajuhend

3.2.1.1. Otsing katastriüksuse aadressi järgi

Katastriüksuse aadressotsing, kus saab otsinguid teostada tunnuse, lähiaadressi ja täisaadressi kaudu.

Otsing pole tõstutundlik ning toimub ühe välja järgi. Kui on täidetud mitu välja, siis on prioriteet Tunnus-Lähiaadress-Täisaadress. Täpne otsing arvestab ka sünonüüme ning sõnade järjekord pole oluline.

Näiteks jaama 2 harju on sama nagu 2 harju jaama. Tekstilistel väljadel suvalist tekstiosa tähistamiseks saab kasutada % märki. Tunnuse järgi otsida saab kas ühe tunnuse või mitu tunnust eraldatuna püstkriipsuga või ka üksiku tunnuse osa järgi, kasutades täрни suvalise osa tähistamiseks. Näiteks 63601:*.0940 või 63601:003:*

3.2.1.2. Katastriüksuse tunnuse järgi

Katastriüksuse tunnused, kus tuleb sisestada katastriüksus(t)e tunnus(ed) kujul XXXXX:XXX:XXXX. Mitme tunnuse sisestamisel tuleb tunnused eraldada

püstkriipsuga (|). Otsingumaskis kasutage % - märki suvalise tekstiosa tähistamiseks. Kiirem võimalus otsitavat asukohta leida on kasutada nupureas leiduvat aadressotsingut.

Maainfo Teenus - Kasutajajuhend

3.2.1.3. Kinnistu registriosa numbri järgi

Võimalus on teostada otsingut kinnistu kohta ka registriosa numbri järgi, kasutades nii uut, kui vana registriosa numbrit. Vt. eelmist joonist.

3.2.2. Muud otsingud

3.2.2.1. Lähteülesande otsing

Kasutaja on võimalus teostada otsingut ka lähteülesannete andmekihis.

Lähteülesande leidmiseks, tuleks sisestada selle number ja/või lähteülesande

lähiaadress. Lähiaadressi all peetakse silmas katastriüksuse olemasolevat, tulevast või lähteülesande väljastamisel antavat ajutist lähteülesande

nime. Kindlam viis otsingut teostada on lähteülesande numbri alusel, kuna lähteülesande number on ainulaadne. Otsingukriteeriumid on sarnased teistele tärkotsingutele.

3.2.2.2. Asustusüksuse otsing

Asustusüksuse otsing võimalda teostada otsinguid erinevate asustusüksuste kohta – linnad, alevid, alevikud, külad. Lihtsam viis on kasutada aadressotsingut.

3.2.2.3. 1:10000 nomenklatuuriga kaardilehtede otsing

Kasutajal on võimalus teostada otsing 1:10000 Eesti Põhikaardi lehtede nomenklatuuri alusel. Kaardilehtede nomenklatuuri kohta saab teavet aadressil: http://www.maaamet.ee/index.php?lang_id=1&menu_id=7&page_id=73

3.2.2.4. 1:2000 nomenklatuuriga kaardilehtede otsing

Kasutajal on võimalus teostada otsing 1:2000 plaanide nomenklatuuri alusel. Kaardilehtede nomenklatuuri kohta saab teavet aadressil: http://www.maaamet.ee/index.php?lang_id=1&menu_id=7&page_id=73

Maainfo Teenus - Kasutajajuhend

Otsing annab tulemused vaid neis kohtades, kus on reaalselt olemas 1:2000 ortofoto.

3.2.2.5. Geodeetiliste punktide otsing(1-2 klass)

Riikliku, esimese ja teise klassi geodeetilisi punkte on võimalik otsida viie andmevälja järgi.

Punkti nime järgi,
punkti numbri järgi,
HNR, SNR ja LBN'i
järgi. HNR ja SNR
moodustavad kokku 1:10
000 kaardilehe numbri.

Näiteks: 64.701, kus
HNR = 64 ja SNR = 701.

LBN on geodeetilise punkti number. Välju võib sisestada üksikult või omavahel kombineerides. Näiteks sisestades HNR = 64 ja SNR = 701, leitakse kõik 1:10 000 mõõtkavalisele kaardilehele nr.64.701 jäävad riikliku 1-2 klassi geodeetilised punktid.

geodeetilise punkti nimi:	
geodeetilise punkti number:	
HNR:	
SNR:	
LBN:	

3.2.2.6. Geodeetiliste punktide otsing(3-klass ja ülejäänud)

Sarnaselt riikliku 1-2 klassi punktidele on võimalik otsida rakendusest ka teise geodeetiliste punktide andmeid. Otsingu põhiprintsiibid on samad nagu kirjeldatud punktis [3.2.2.5.](#)

3.2.3. Otsingutulemuste kuvamine

Kasutaja saab otsingu tulemusi kuvada kaardile markerina üksikult, klõpsates soovitud tabeli real. Kui „Tsentreeri ja mahuta“ märkeruut on märgitud, toimub ka vastavalt tsentreerimine ja mahutamine, vastasel korral kaarti uuesti ei loeta, kui kaardi ulatus on sama, mis otsingu tulemuste koond BBOX.

☐	i	Lähiaadress	Täisaadress	Tunnus
☐	i	16 190 Karuse-Sa	Läänemaa, Lihula	41101:001:002
☐	i	Aaviko	Läänemaa, Lihula	41101:004:012
☒	i	Angerja	Läänemaa, Lihula	41101:001:075
☐	i	Aruaia	Läänemaa, Lihula	41101:002:082
☐	i	Balder	Läänemaa, Lihula	41101:003:044
☐	i	Brandi	Läänemaa, Lihula	41101:003:109
☐	i	Eedu	Läänemaa, Lihula	41101:004:017
☐	i	Hallikivi-Mihkli	Läänemaa, Lihula	41101:004:009
☐	i	Hansa	Läänemaa, Lihula	41103:002:010
☐	i	Jaagu	Läänemaa, Lihula	41101:001:073
☐	i	Jaani	Läänemaa, Lihula	41101:002:004
☐	i	Jaaniussi	Läänemaa, Lihula	41103:002:004
☐	i	Jäätma	Läänemaa, Lihula	41101:002:013
☐	i	Kalda	Läänemaa, Lihula	41101:002:029
☐	i	Kapsta	Läänemaa, Lihula	41101:004:063
☐	i	Karjalauda	Läänemaa, Lihula	41101:001:085
☐	i	Kasnari	Läänemaa, Lihula	41101:003:059

☒ Tsentreeri ja mahuta

Maainfo Teenus - Kasutajajuhend

Paneeli allosas olevad nupud omavad järgmisi funktsioone:

KUVA VALITUD

Kaardile kuvatakse leitud ja märkeruuduga märgitud (valitud) objektid vastavalt otsingu tulemuste kuvamise stiilile kaardil tähistatult.

KUVA KÕIK

Kaardile kuvatakse leitud kõik objektid, eelnevalt kõik need objektid märgitakse märkeruutudega (valitud). Objektid on kaardil tähistatud vastavalt otsingu tulemuste kuvamise stiilile.

Otsingu tulemused kuvatakse ka kaardile. Otsinguga leitud objektid tähistatakse tulemuste kuvamise stiiliga. Vaikimisi on selleks objekti keskmesse kuvatav lipu kujuline marker, millele hiire kursori positsioneerimisel kuvatakse kohtspikker. Klõpsates lipul avaneb vorm, milles samuti kuvatakse kohtspikri tekst ning lingi tüüpi hüperlingid, kui selliseid vastuses leidub.

OTSINGU TULEMUSTEGA TABELISSE

Otsingu tulemused avatakse tabelis:

Maainfo Teenus - Kasutajajuhend

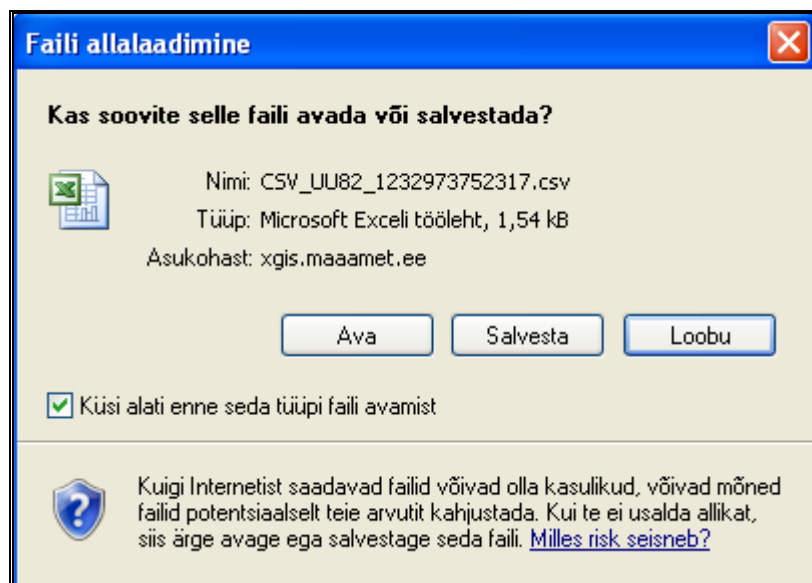
(4/4)

eksport

Aktiivne	geodee	geodee	1:1000	geodee	x (L-Est)	y (L-Est)	H tsent	B laius	L pikku	h kõrgu	tsentri	tsent
Riiklik 3	359	Lihula_	62.091	Tihendu	650418	492569	0	58°40'3	23°52'1	33	0	
Riiklik 3	3591	Lihula_	62.091	Tihendu	650401	491969	0	58°40'3	23°51'4	34	0	
Riiklik 3	3592	Lihula_	62.091	Tihendu	650453	491810	0	58°40'4	23°51'3	35	0	
Riiklik 3	4322	Lihula(2	62.093	Tihendu	650647	490555	0	58°41'5	23°50'1	36	0	

Andmed on võimalik eksportida csv. failina rakendusest välja ning vastava tabelarvutus(või mõne muu) programmiga avada Maa-ameti kaardirakendusest sõltumatuna.

Salvestamisel või avamisel kuvatakse selline dialoogaken:

Maainfo Teenus - Kasutajajuhend

Vajutades nupule „Ava“ kuvatakse brauserisiseselt originaaladressile genereeritud csv. tabel vastavate andmetega. Vajutades „Salvesta“, palutakse leida koht kasutaja arvutis faili salvestamiseks.

Kui kasutaja otsustab eelnevalt välja pakutud tegevustest loobuda, siis vajutagu kasutaja nupule „Loobu“.

Nuppudel oleva teksti keel ja sisu võib sõltuda kasutaja operatsioonisüsteemist.

EKSPORT

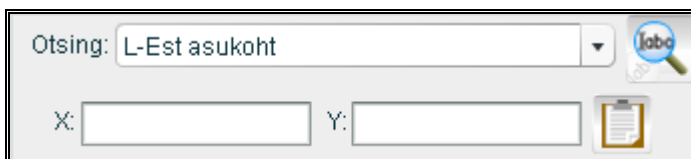
Vajutades nupule „Eksport“ genereeritakse koheselt eelmises punktis käsitletud CSV fail ja avaneb dialoogaken, milles küsitakse, avamise või salvestamise kohta. Kui puudub soov teha kumbagi, vajutage nupule „Sulge“.

3.3. Spetsiaalotsingud – koordinaatide järgi.

Spetsiaalotsingute paneel võimaldab teha ka kahte spetsiaalset kaardil positsioneerimise tegevust, mille käigus tegelikult ei teostata otsingut andmebaasist. Nendeks otsinguteks on:

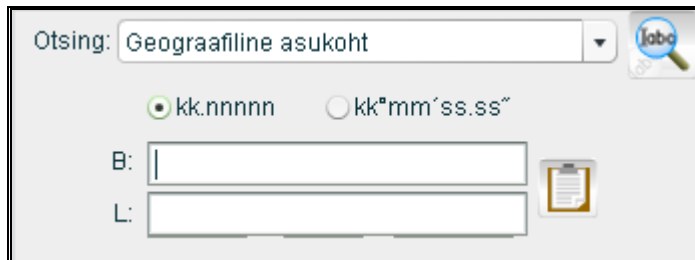
3.3.1. Ristkoordinaatide(Lambert-Est) otsing

Koordinaadid saab sisestada otsingulahtritesse käsitsi, näiteks kujul $X = 6506629.5$ ja $Y = 493380.0$. Samuti saab otsingusse kopeerida, koordinaatide paneelilt eelnevalt kopeeritud ristkoordinaadid kasutades selleks nuppu „kleebi“. Vaata peatükk [6.10.3.1](#).

Maainfo Teenus - Kasutajajuhend

3.3.2. Geograafilise koordinaatide otsing

Koordinaate saab sisestada kahel kätsi kahel viisil koordinaatide komakohad kümnendsüsteemis ja kui vajutada raadionupp variandile $kk^{\circ}mm'ss.ss''$, siis saab s sisestada koordinaadid kuuekümnendsüsteemis. Samuti saab koordinaadid kopeerida otsingusse koordinaatide paneelilt, kasutades selleks nuppu „kleebi“. Vaata peatükk [6.10.3.2](#).

4. Infopäringud

4.1. Infopäring kaardikihi kohta

Kaardiaknas valitud objekti kohta infopäringu sooritamine. Objekt, mille kohta soovite informatsiooni, peab kuuluma tunnetatavasse nähtusklassi. Legendiaknas peab vastava kaardikihi nimetuse ees olev märkeruut olema tähistatud. Selleks, et kaardiobjekti kohta infot saada tuleb nupureal alla vajutada infopäringu nupp. Vaata peatükk [6.11.8](#).

Infopäringu tulemus avaneb infopaneelil. Vt. ka peatükk [7.1.1](#)

4.2. Infopäring kaardistusandmete kohta(metainfo päring).

Antud infopäring annab infot selle kohta, millisel kaardilehel päritud koht asub. Samuti avaneb infopaneel põhikaardistuse aasta, ortofoto pildistamise aasta aga ka ortofoto piksli suuruse ja lennuaja kohta. Vt. ka peatükk [6.11.9](#).

4.3. Kõrgusinfo päring

Kõrgusinfo päringu nupule vajutamisel avaneb koordinaatide märkimise paneel. Juhul kui paneel on juba avatud, siis aktiveeritakse koordinaadi märkimise režiim. Soovitud kohale kaardil vajutades või sellele hoidmisel kuvatakse koordinaatide paneelil punkti kõrgusinfo. Täpsemalt vt. punktis. [6.12.8](#)

Maainfo Teenus - Kasutajajuhend

5. Trükised

5.1. Kujundatav trükis (html, pdf)

Trükise paneel on üks võimalus printida välja kaardipilti. Trükise paneeli kaudu on võimalik väljatrüki rakenduses määratud võimaluste piirides muuta. Vt. täpsemalt peatükist [7.1.3](#)

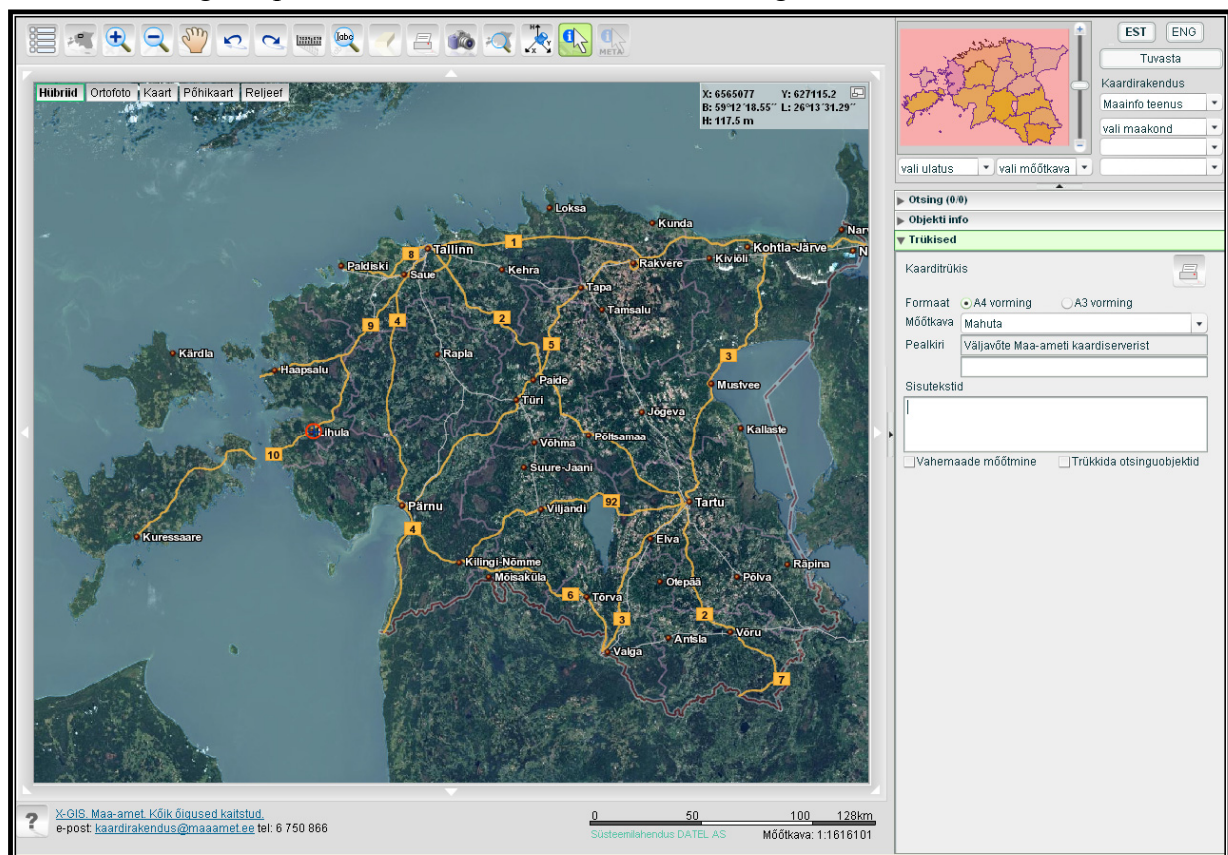
5.2. PNG - formaadis trükis

Kõige lihtsam viis teha väljatrükk, kui kasutajat huvitab vaid kaardipilt, on teha kaardipildist png- formaadis pilt, see oma arvutisse salvestada või avada see interneti brauseri aknas ja see oma arvutist välja printida. Vaata ka ptk. [6.11.15](#).

Maainfo Teenus - Kasutajajuhend

6. X-GIS Maainfoteenuse baasfunktsionaalsus

Rakenduse esmases aknas avaneb tegevusnuppude rida koos kiirvalikutega, kaardiaken, navigatsiooninööd kaardil liikumiseks ning akordion- ehk tegevuspaneelid, mida kasutatakse erinevate tegevuste sooritamiseks.

6.1. Kiirvaliku loendid

Kaardiaknas kiireks sobivasse asukohta navigeerimiseks on kiirvaliku loendid:

Maainfo Teenus - Kasutajajuhend

6.1.1. Vali Maakond

Loetelust maakonna valimisel värskendatakse koheselt kaardipilt ning valitud maakond mahutatakse nähtavusalas, samuti täidetakse automaatselt teine kiirvaliku loetelu(**vald/linn**), millest omakorda valiku sooritamisel uuendatakse ka kaardipilt vastava valla/linna järgi. Samuti täidetakse automaatselt **asustusüksuste** kiirvaliku loend, kust sarnaselt eelnevatele on võimalik sooritada sobiv valik, ning millele järgneb pärast valiku sooritamist ka kaardipildi uuendamine valitud piirkonna alusel.

6.1.2. Vali ulatus

Kaardipildi ulatuse loetelus sisalduvad valikud määravad kaardiakna laiuse looduses. Näiteks kui valida 2000m, siis kaardiakna laius on looduses 2000 meetrit.

6.1.2.1. Vali ulatus käsitsi

Kasutades valikut „muu“ saab sisestada kasutajale sobiva ala suuruse käsitsi.

6.1.3. Vali mõõtkava

Mõõtkava loendist saab valida loendist kaardipildile sobiva mõõtkava.

6.1.3.1. Vali mõõtkava käsitsi

Samuti saab sobiva mõõtkava sisestada käsitsi valides ripploendist valiku „muu“.

Maainfo Teenus - Kasutajajuhend

6.2. Navigeerimine – kaardiaknas liikumine

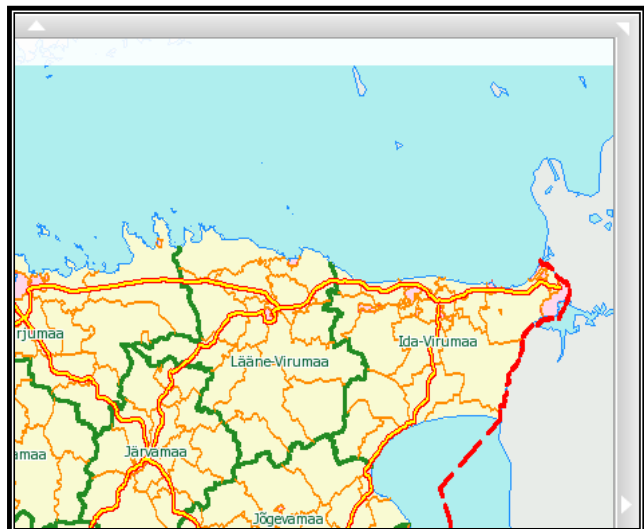
X-Gis kaardirakenduses on mitmeid navigeerimiseks mõeldud tööriistu.

6.2.1. Kaardipildi liigutamise tööriist

Kaardipildil on võimalik vaba käega liikuda vastavalt kasutaja soovitud suunale ja ulatuses. Vaata peatükk [6.11.5](#).

6.2.2. Navigatsiooninööled kaardiakna servas

Kaardil soovitud suunas liikumiseks asuvad kaardiakna külgedel ja nurkades navigatsiooninööled. Hiirega noolel klõpsamine liigutab kaardipilti poole kaardiakna ulatuses.

6.3. Kaardipildi suurendamine ja vähendamine

6.3.1. Suurendamine ja vähendamine hiire kerimisriba abil

Kaardipildi suurendamiseks ja vähendamiseks saab kasutada hiire kerimisnuppu: kui hiire kursor asub kaardipildi kohal, siis toimub kerimisnupuga kaardipildi sisse ja väljasuurendamine ning kaardi keskpunkt jääb samaks. Kerimisnupu liigutamisega endast eemale liigutakse kaardil lähemale ning vastupidises suunas kaugemale.

Maainfo Teenus - Kasutajajuhend

6.3.2. Suurendamine ja vähendamine „zoomslideri“ abil.

Ülevaatekaardi paremas servas asetseb ZOOMSLIDER ehk SUUMI LIUGUR, mille abil saab kaardiaknas nähtavat ala suures ulatuses dünaamiliselt suurendada või vähendada. Selleks haara hiirega liuguri keskosas paiknevast nupust ning liiguta seda soovitud suunas mööda liugurit. Liikudes liuguri otsas oleva „+“ märgi suunas nähtav ala väheneb ja „-“ märgi suunas nähtav ala suureneb. Muutes nupu asukohta liuguril, on samaaegselt kaardiaknas visuaalselt näha, millises ulatuses nähtav ala suureneb või väheneb. Tsenter (0-väärtus) väljendab alati hetkel valitud nähtavusastet. Peale suurenduse - vähenduse kuvamist nihkub nupp liuguril automaatselt liuguri keskele. Maksimaalsest nähtavusulatusest ei ole võimalik suurendada rohkem kui komplekti seadistamisel määratud.

6.3.3. Suurendamine ja vähendamine kasutades suurendus – ja vähendusnuppu.

Kaardipildi suurendamises saab kasutada nupureal olevat suurendamisnuppu „+“ märgiga ja vähendamisnuppu „-“, märgiga. Vt. lähemalt peatükid [6.11.3](#) ja [6.11.4](#).

6.3.4. Suurendamine ja vähendamine kasutades arvutiklaviatuuri nuppe PageUp ja Page Down.

Kaardipildi suurendamiseks ja vähendamiseks saab kasutada ka klaviatuuril olevaid nuppe Page Up ja Page Down.

- klahvi *Page Up* vajutuse või allhoidmisega nähtavusala väheneb.
- klahvi *Page Down* vajutuse või allahoidmisega nähtavusala suureneb.

6.4. Edasi – tagasi navigeerimine.

Nimetatud tööriist annab kasutajale võimaluse minna eelmisele või sellest eelmisele vaatele, suurendusastmele vms. mis kaardiaknas oli. Täpsemalt vaata peatükist [6.11.6](#) ja [6.11.7](#).

6.5. Kaardiakna suuruse muutmine

6.5.1. Kaardiakna suuruse muutmine, peites akordionpaneeli

Lisaks navigatsiooninoolele, asub kaardiakna paremal küljel veel üks väiksem nool akordionipaneelide peitmiseks ja taaskuvamiseks.

Maainfo Teenus - Kasutajajuhend

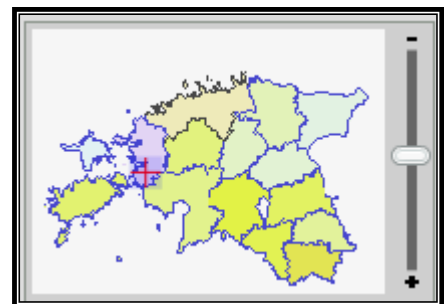
Noolele vajutades kaob ekraanilt tegevus- ehk akordionipaneelide väli ning kaardiaken kuvatakse kogu ekraani ulatuses. Uus vajutus noolele viib ekraanipildi tagasi algolekusse. Sama funktsionaalsus kehtib ka navigatsioonipaneeli puhul.

6.5.2. Kaardiakna suuruse muutmine kasutades arvutiklaviatuuri klahvi F11.

Brauseripõhiselt saab kaardiakent suurendada ka vajutades klaviatuuril nuppu F11, mis viib brauseri „fullscreen“(täisekraani) režiimi, kaotades brauseripõhised menüüribad. Et täisekraani režiimist väljuda, tuleb uuesti vajutada nuppu F11.

6.6. Ülevaatekaart

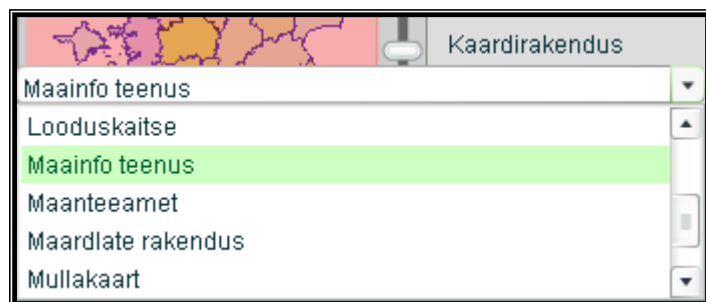
Ülevaatekaardil fikseeritakse hetkel vaadeldava kaardipildi tsentri asukoht risti või läbipaistva riskülikuna olenevalt suurendusastmest. Nähtavusala asukoha kiireks muutmiseks kaardiaknas võtke hiirega ülevaatekaardi läbipaistvast kastikesest või ristist kinni ja liigutage see soovitud asukohta. Ülevaate kaart näitab ka kaardikomplekti maksimaalse ulatuse.

6.7. Kaardirakenduse vahetamine X-GIS'i siseselt

X-GIS'i siseselt on võimalik vahetada kaardikomplekte, mis on kasutajale avalikuks kasutamiseks. Näiteks: Selleks, et minna Maainfoteenus

„Avalikustatud detailplaneeringute“ rakendusse, et ole vaja rakendust sulgeda ja avada Avalikustatud detailplaneeringute rakendust vaid võib valida rippmenüüst „Kaardirakendus“ rakenduse „Avalikustatud detailplaneeringud“.

Maainfo Teenus - Kasutajajuhend

Helerohelisel taustal on kuvatud kaardikomplekt või rollikomplekt, mis on parasjagu kasutusel.

6.8. Keele valik

Maainfoteenusest on olemas ka versioonid teistes keeltes.

Selleks, et seda kasutada, tuleb navigatsioonipaneelilt valida vastava lühendiga nupp ja sellele vajutada – hetkel on valida Eesti ja Inglise keele vahel.

6.9. Rakendusse sisse või välja logimine

Nupu *TUVASTA / LAHKU* abil saavad kasutajad ennast meldida. Meldimisest on kasu neil kasutajatel, kellel on Maa-ameti poolt saadudu õigused mingisuguse eriotstarbelise rakenduse kasutamiseks. Tavakasutajatel puudub vajadus selle nupu kasutamiseks.

6.10. Koordinaatide paneel

Kaardiakna paremas nurgas (paneeli saab kaardiaknas nihutada) asub poolläbipaistev koordinaatide kuvamise riba, mille ekraaninupuga saab avada ja sulgeda laiendatud akna. Tavarežiimis on poolläbipaistval koordinaatribal nähtaval kursori koordinaadid, akna avamisel on võimalik kasutada lisafunktsionaalsust. Koordinaatide paneeli on võimalik kaardiaknas sobivasse kohta liigutada. Lisafunktsionaalsuse nägemiseks tuleks vajutada nuppu -

Vormi avamisel täidetakse andmeväli *Rakenduse URL* aktiivse kaardipildi aadressiga, mida uuendatakse automaatselt kaardipildil muutumisel.

Välja „H“ järel kuvatakse kõrgus merepinnast.

X: 6505408 Y: 490647.5
B: 58°41'17.88" L: 23°50'19.4"
H: 16 m
Fikseeritud koordinaadid
☒ X: 6505408 Y: 490647.5
☒ B: 58 0 41 ' 17.88 "
L: 23 0 50 ' 19.4 "
☐ kk.nnnnn ☒ kk°mm'ss.sss"
☒ H: 16 m
Rakenduse URL:
`http://xgis.maaamet.ee/xGIS/XGIS?app_id=UU82&user_id=at&pnkt=490647.5,6505408&zoom=1`

Maainfo Teenus - Kasutajajuhend

6.10.1. Koordinaadi märkimine

Nupuga „Koordinaadi märkimine” saab kaardil valida punkti, mida tähistab ristikujuline marker pulseeriva punase ringiga ning mille koordinaate kuvatakse vormi väljades *Fikseeritud koordinaadid*.

Kursori ja fikseeritud punkti koordinaate kuvatakse rist- ja geograafilises koordinaatsüsteemis. Lisaks koordinaatidele kuvatakse ka punkti kõrgus(H).

Kuni koordinaadi märkimise ekraaninupp on aktiveeritud, saab kaardil valitud punkti ringi tõsta, klõpsates kaardil uude kohta - eelnevalt valitud punkt asendatakse uuega, marker nihutatakse uude asukohta ning vormi andmeväljade sisu uuendatakse.

Kui kaardil on valitud punkt, siis sisaldab kaardipildi aadress punkti koordinaate.

6.10.2. Märgitud koordinaadi eemaldamine

Nupuga „Puhasta” tühistatakse kaardil valitud punkt, tühjendatakse fikseeritud koordinaatide ja kõrgusinfo väljad ning eemaldatakse punkti viide kaardipildi aadressist.

6.10.3. Koordinaatide ja rakenduse otseviite kopeerimine

Koordinaatide kopeerimise tööriist on selleks, et kopeerida kaardil olevaid koordinaate või rakenduse linki/ulatust mõnesse muusse tekstiredaktorisse, näiteks e-maili koosseisu, tekstidokumenti, tabelarvutusprogrammi või mõnesse muusse programmi.

6.10.3.1. Kopeeri ristkoordinaadid

Nupuga „Kopeeri ristkoordinaadid” kopeeritakse fikseeritud koordinaadid lõikelauale kujul „6572553, 611766”.

6.10.3.2. Kopeeri geograafilised koordinaadid

Nupuga „Kopeeri geograafilised koodinaadid” kopeeritakse fikseeritud koordinaadid lõikelauale kujul „59°16'35.5", 25°57'38.3””.

6.10.3.3. Kleebi koordinaadid

Nupuga „Kleebi” saab varem kopeerid koordinaadid kopeerida lõikelauale.

Maainfo Teenus - Kasutajajuhend

6.10.3.4. Otsi koordinaatide järgi

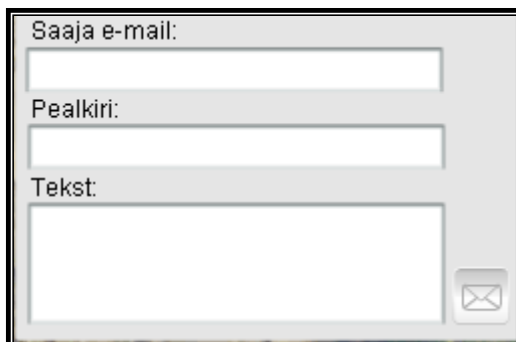
Nupuga „*Otsi*“ saab lõikelauale kopeeritud koordinaate otsida ja asukoha koordinaatide järgi tsentreeritakse kaardipilt kasutajale.

6.10.3.5. Kopeeri rakenduse otseviide(link)

Nupuga „*Kopeeri rakenduse link*“ kopeeritakse lõikelauale andmeväljas *Rakenduse URL* sisalduv kaardipildi aadress.

6.10.4. Saada e-mail

Vormilt saab saata e-kirja kaardirakenduse aadressiga. Ekraaninupuga „*Saada*

link e-mailile“ ilmuvad nähtavale väljad e-posti aadressi, pealkirja ja lühiteksti sisestamiseks ning nupp e-kirja saatmiseks. Kaardipildi aadressi saab salvestada või e-posti aadressile saata koos valitud punktiga või ilma. Kui punkti pole valitud, siis saadetakse selline URL, mis sisaldab valitud kaardipildi BBOX koordinaate.

E-kirja saatmine toimub nupuga . Enne e-kirja saatmist kontrollitakse, et sisestatud e-posti aadress ja pealkiri oleksid täidetud, vastasel juhul kuvatakse kasutajale vastav teade. Kui e-kirja saatmine õnnestub, siis kuvatakse kasutajale teade, et e-kiri on saadetud.

E-kirjaga saadetud URL-i abil suundub aadressaat rakenduse leheküljele. Kui rakendus pole avalik ning aadressaadil ei ole rakendus eelnevalt avatud, siis suunatakse ta esmalt portaali sisselogimise leheküljele.

Kui aadressaat ei oma õiguseid või sisselogimine ei õnnestu, siis kuvatakse kasutajale veateade: „Rakenduse kasutamine pole lubatud“.

Kui aadressaadil on rakenduse kasutusõigused, siis avaneb rakenduse kaardipilt, millel on samasugune suurendusaste ja kaardikihtide kombinatsioon nagu pildi

Maainfo Teenus - Kasutajajuhend

saatmisel. Kui kaardipildi aadress sisaldab fikseeritud punkti koordinaate, siis on kaardil valitud punkt tähistatud markeriga.

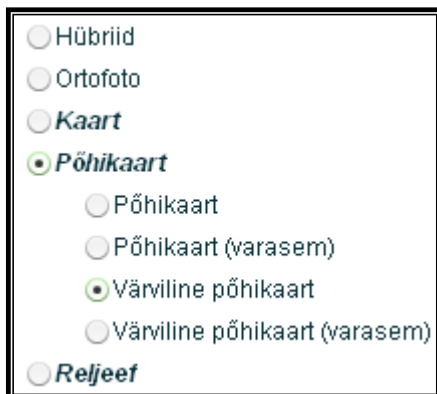
6.11. Aluskaartide kiirvaliku nupud kaardiaknas ja legendis.

6.11.1. Aluskaartide kiirvaliku nupud kaardiaknas.

Aluskaartide vahetamiseks on kaardirakenduses võimalik kaardiakna vasakus ülaservas asuvaid nuppe.

6.11.2. Aluskaartide kiirvaliku nupud kaardilegendis.

Samuti on aluskaarte võimalik vahetada, kasutades selleks kaardi legendis asuvaid raadionuppe.

6.12. Navigeerimis-ja tegevusnupud

Kaardiaknas navigeerimis-ja tegevusnuppude sisselülitamisel kuvatakse nupp rohelise taustavärviga, mitteaktiivsel ehk sisse lülitamata nupul on hall taustavärv.

Kõigil tegevusnuppudel on olemas infotekst ehk kohtspikker (nn „tooltip”), mis kuvatakse siis kui liikuda kursoriga tegevusnupu peale.

Tegevusnupud jagunevad oma olemuselt kahte gruppi:

Maainfo Teenus - Kasutajajuhend

1. Üksteist välistavad nupud, st nupud, mis lülituvad välja kui aktiveerida mõni teine tegevusnupp. Näiteks *Suurenda nupp*, *Vähenda nupp*, *Nihuta nupp*.

2. Üksteisest sõltumatud nupud, st nupud, mis võivad olla aktiveeritud samaaegselt teiste nuppudega. Näiteks nupud nagu *Kaardikihtide valik ja legend*, *Ülevaatekaart*, *Aadressotsing*

6.12.1. Kaardikihtide valik ja legend

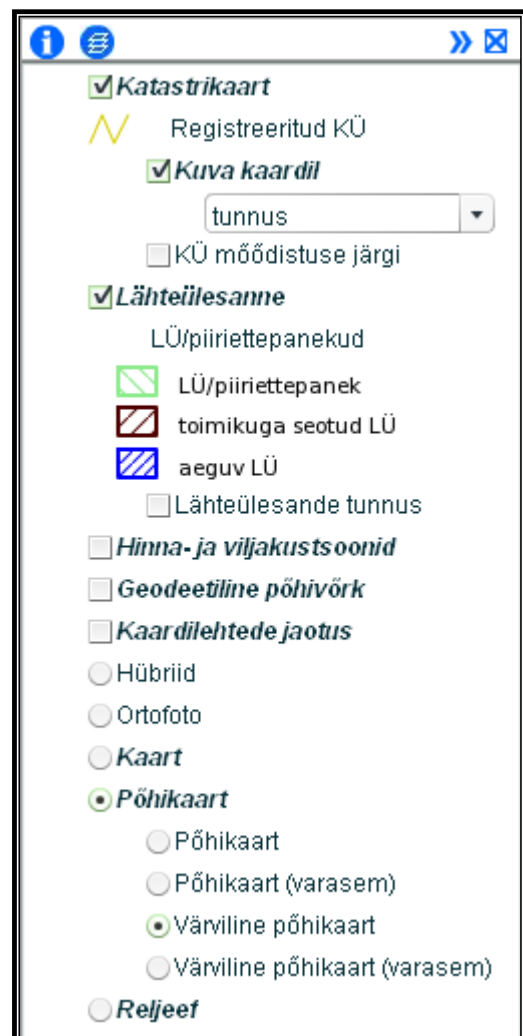
- KAARDIKIHTIDE VALIK JA LEGEND

Legendiaken on ette nähtud kaardikihtide juhtimiseks kaardiaknas.

Legendiakna avamiseks/sulgemiseks vajutada nupule *Kaardikihtide valik ja legend*. Legendiaknas kuvatakse loetelu kaardikihtidest. Loetelus kuvatavad kihid sõltuvad kaardiakna suurendusastmest, sest kihtide kuvamist võib piirata nähtavusulatusega. Kaardiaknasse kuvatavatel kihtidel on legendiaknas märkeruut tähistatud, märkimata kihid on väljalülitatud ning kasutaja saab vastavalt vajadusele need ise sisse lülitada. Kaardipildi värskendamine toimub automaatselt, peale kihtide sisse või välja lülitamist.

Üks kaardikiht võib endas sisaldada mitmeid nähtusi, mis ilmuvad aknasse vaid juhul kui kaardikihi märkeruut on märgistatud. Sarnaselt märkeruuduga tähistatud on ka kaardikihtide komplekt (*MapSet*), mis lülitab sisse terve komplekti kaardikihte. Kaardikihtide komplekti nimi on lagendis kujutatud kursiivis paksema kirjaga (***Bold Italic***). Näiteks ***Katastrikaart*** ja ***Geodeetiline***

põhivõrk. Kui kaardikihi ees on märkeruut – siis saab kaardikihti sisse ja välja lülitada. Kui kaardikihi ees on lisaks ikoon , siis on võimalik sisse ja välja lülitada info kuvamine objekti info lahtris akordionpaneelil. Selleks, et kuvada objekti kohta käivat informatsiooni, peab legendis vastaval kihil olema linnuke

Maainfo Teenus - Kasutajajuhend

märkeruudus ja info ikoon sisse lülitatud. ning klõpsates Infopäringu tööriistaga kaardiaknas objektile, mille kohta soovitakse informatsiooni saada, avaneb objektile vastav akordionpaneel. Kui kaardikihi info kuvamine infopaneelil ei ole vajalik, siis võib esimese märkeruudu välja lülitada.

Näiteks:

Objektide iseloomustamiseks kaardiaknas kuvatakse sisselülitatud kaardikihtide ette tingmärgid (N, jne). Mõned kaardikihid võivad olla teineteist välistavad – näiteks sellised aluskaardid, mis oma läbipaistmatus tõttu niikuinii korraga nähtavad ei saa olla.

Teatud kaardikihtide sisse-välja lülitamiseks tuleb kaardiakna suurendusastet muuta (näiteks Katastriüksuse kihi saab sisse lülitada vaid juhul kui kaardiaknas on nähtavat ala vähendatud), samuti võib kaardikiht juba olla legendis sisselülitatud, kuid ilmub kaardile vaid teatud suurendusastme korral (näiteks kihti Baaskaart ei ole kaardiaknas ja legendiaknas näha kui nähtav ala on väga väike).

Kaardikihtide tekstilise lisainfo kuvamiseks vajutage legendiaknas nupule *Kaardikihtide*

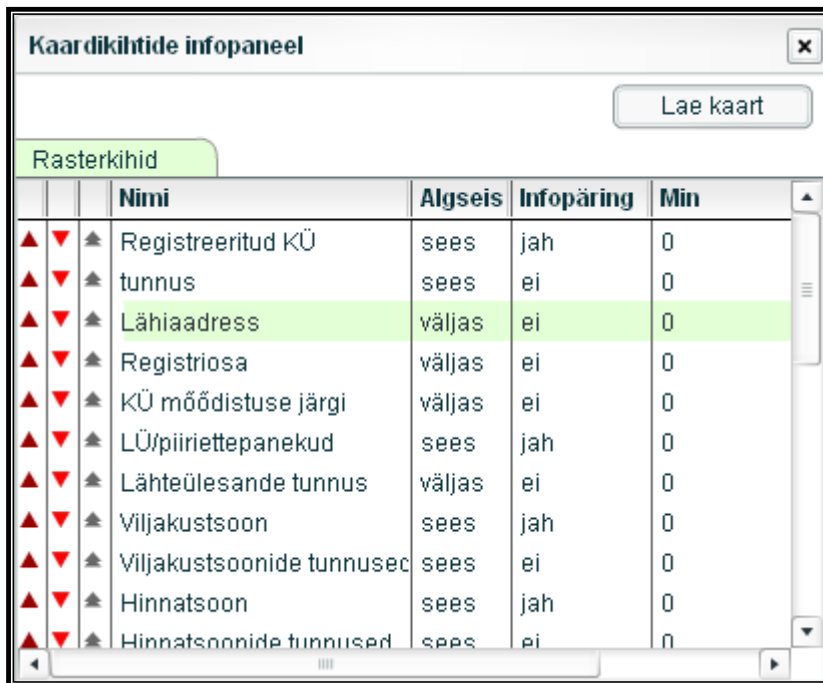
metainfo , mille tulemusena avaneb eraldi aknas kaardikihtide metainfo aken. Metainfo aknale kuvatakse infot nii rakenduse ehk kaardikomplekti kohta, legendi gruppide ning legendi nähtusklasside kohta. Kuvatakse info ainult selliste kihtide kohta, millistel on metainfo täidetud.

Kaardikihtide metaandmed	
Maainfo teenus Kaardirakenduse kasutajajuhend	
Registreeritud KÜ	Registreeritud katastriüksuste piirid. Katastriüksusele klikates on võimalik näha katastriüksuse tärkandmeid.
Geodeetiline põhivõrk (riiklik 1-2 klass)	Riiklikud 1., 2. klassi kindelpunktid
Geodeetiline põhivõrk (ülejäanud)	Riiklikud 3. klassi kindelpunktid (tihendusvõrk), kohalikud I ja II järgu kindelpunktid.
Põhikaart	Võimalik valida erinevate aluskaartide vahel. Lisainformatsiooni võite leida Maa-ameti koduleheküljelt
Värviline põhikaart	Eesti põhikaart mõõtkavas 1:10 000, Lisainformatsioon Maa-ameti koduleheküljel , Kaardi legend PDF failina
Värviline põhikaart (varasem)	Värvilise põhikaardi legend

Maainfo Teenus - Kasutajajuhend

Kaardikihtide järjestuse muutmiseks ning kaardikihte puudutava info kuvamiseks vajutage legendiaknas nupule *Kaardikihtide info*

paneel , mille tulemusena avaneb eraldi aknas kaardikihtide juhtimise infopaneeli aken:

		Nimi	Algseis	Infopäring	Min
▲▼▲		Registreeritud KÜ	sees	jah	0
▲▼▲		tunnus	sees	ei	0
▲▼▲		Lähiaadress	väljas	ei	0
▲▼▲		Registriora	väljas	ei	0
▲▼▲		KÜ moodistuse järgi	väljas	ei	0
▲▼▲		LÜ/piiriettepanekud	sees	jah	0
▲▼▲		Lähteülesande tunnus	väljas	ei	0
▲▼▲		Viljakustsoon	sees	jah	0
▲▼▲		Viljakustsoonide tunnused	sees	ei	0
▲▼▲		Hinnatsoon	sees	jah	0
▲▼▲		Hinnatsoonide tunnused	sees	ei	0

Tabelis on välja toodud järgmised näitajad:

- Kaardikihi nimetus
- Algseis - näitab, milline kaardikiht on rakenduse avamisel automaatselt sisse lülitatud ja milline kiht ei ole.
- Infopäring – näitab, millistele nähtustele kuvatakse Objekti info paneelil objekti puudutavad tarkandmed Infopäringu korral ja millistele mitte.
- Min – näitab minimaalset mõõtkava, mille korral kiht kaardile kuvatakse
- Max – näitab maksimaalset mõõtkava, mille korral objekt kaardile kuvatakse.

Kaardikihtide järjestuse muutmiseks valige hiirega tabelist see kiht, mille asupaika soovite järjekorras muuta. Järjestuse muutmiseks kasutada kaardikihtide kõrval olevaid nooli. Klõpsates vasaku hiireklahviga noolele, liigub noolele vastav kaardikiht järjekorras astme võrra kas üles või alla, sõltuvalt noole suunast (▲ - kaardikiht liigub astme võrra üles, ▼ - kaardikiht liigub astme võrra alla).

Maainfo Teenus - Kasutajajuhend

Teise võimalusena võib kihte hiirega ümber paigutada. Hoides hiireklahvi all, lohistage valitud kaardikiht järjekorras sobivasse kohta.

Kui soovitud kihtide järjekord on valitud, vajutage nupule , tulemusena toimub kaardiakna värskendamine.

Kaardiaknas toimub visuaalne kihtide ümberpaiknemine ainult vektornähtuste osas. Küll saab rasterkaardi korral määrata, milline on pealmine päritav kiht.

Kaardikihtide infoakna sulgemiseks klõpsake akna paremas ülaservas olevale ristile või vajutage uuesti vastava akna esile kutsunud nupule.

6.12.2. Mahuta kaart

- MAHUTA KAART

Kogu kaardi mahutamiseks vajutage nuppu *Mahuta kaart*. Kaardiaknasse mahutatakse antud teenuse juures kogu Eesti ehk ülevaate kaardi maksimaalne ulatus. Kaardi maksimaalne ulatus määratletakse komplekti konfigureerimise käigus. Ülevaatekaart genereeritakse kaardikomplekti algseisust ning kasutatakse automaatselt genereeritud andmeid.

6.12.3. Suurenda

- SUURENDA

Kaardi suurendamine (lähemale) / nähtava ala vähendamine - vajutage nuppu ja valige suurendusrežiim:

1. hiireklikiga kaardil:

Vajutage nuppu *Suurenda* ja tehke kaardiaknas hiireklikk. Kaardiakna ulatus väheneb kaks korda, kaardi keskmeks jääb hiireklikiga märgitud koht.

2. märkekasti abil:

Vajutage hiire vasaku klahviga kaardi selles kohas kust soovite suurendamist alustada, hiireklahvi all hoides venitage kaardile tekkinud märkekast (zoombox) vajaliku suuruseni ning seejärel vabastage hiireklahv. Kaardiaknasse kuvatakse märkekasti mahtunud ala.

Maainfo Teenus - Kasutajajuhend

6.12.4. Vähenda

- VÄHENDA

Kaardi vähendamine (kaugemale)/ nähtava ala suurendamine - vajutage nuppu *Vähenda* ja tehke kaardiaknas hiireklikk. Kaardiakna ulatus suureneb kaks korda, kaardi tsentrisse tuuakse hiireklikiga märgitud koht.

6.12.5. Nihuta kaarti

- NIHUTA KAARTI

Kaardi lappamiseks vajutage nuppu *Nihuta kaarti* ning määrake kaardikuva liigutamise suund „lohistades”. Selleks vajutage vasak hiireklahv alla ja nihutage kaardipilti soovitud suunas ning vabastage hiireklahv. Kaardikuva nihutatakse valitud suunas kusjuures kaardi suurendusaste ei muutu. Uus kaardipilt kuvatakse hiireklahvi vabastamise hetkel.

Kaardi nihutamine on võimalik ka kaardiakna külgedel ja nurkades olevate noolte abil (hallil raamil valged kolmnurgad).

6.12.6. Navigeeri tagasi

- NAVIGEERI TAGASI

Liikumine tagasi eelnevatele kaardipiltidele. Kaardipildil liikumise kohta hoitakse ajalugu ning tagasi on võimalik minna kuni 20 taset.

6.12.7. Navigeeri edasi

- NAVIGEERI EDASI

Liikumine edasi hilisematele kaardipiltidele kuni viimaseni. Kaardipildil liikumise kohta hoitakse ajalugu ning edasi on võimalik minna kuni 20 taset.

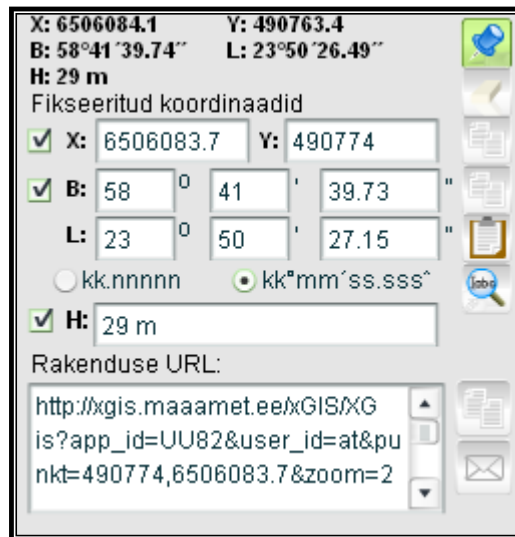
6.12.8. Kõrgusinfo päring

- KÕRGUSINFO PÄRING

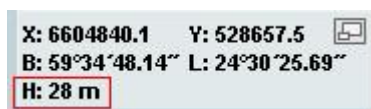
Maainfo Teenus - Kasutajajuhend

Sellele nupule vajutades avatakse koordinaatide paneel koordinaatide märkimise režiimis, juhul kui koordinaatide paneel oli juba avatud, siis aktiveeritakse koordinaadi märkimise režiim. Selles režiimis on võimalik kasutajal märkida kaardil punkt (klikates kaardil soovitud kohas), mille kohta soovitakse kõrgusinfot pärida. Seejärel tähistatakse kaardil valitud punkt ja kõrgusinfo selle punkti kohta kuvatakse koordinaatide paneelile kõrgusinfo väljale:

X: 6506084.1 Y: 490763.4
B: 58°41'39.74" L: 23°50'26.49"
H: 29 m
Fikseeritud koordinaadid
☒ X: 6506083.7 Y: 490774
☒ B: 58 0 41 ' 39.73 "
L: 23 0 50 ' 27.15 "
☐ kk.nnnnn ☒ kk°mm'ss.sss"
☒ H: 29 m
Rakenduse URL:
`http://xgis.maaamet.ee/xGIS/XGIS?app_id=UU82&user_id=at&pnkt=490774,6506083.7&zoom=2`

Kõrgusinfot on võimalik rakendusest vaadata ka jooksvalt ilma punkti märkimiseta. Selleks tuleb jätta hiire kursor hetkeks kaardil konkreetse punkti seisma ja kõrgusinfo kuvatakse meetrites koordinaatide paneelile:

X: 6604840.1 Y: 528657.5
B: 59°34'48.14" L: 24°30'25.69"
H: 28 m

Juhul, kui kõrgusinfot soovitud punktis ei ole, kuvatakse kõrgusinfo väljale „-“.

6.12.9. Infopäring

- INFOPÄRING

Kaardiaknas valitud objekti kohta infopäringu sooritamine. Objekt, mille kohta soovite informatsiooni, peab kuuluma tunnetatavasse nähtusklassi st Legendiaknas peab vastava kaardikihi nimetuse ees olev märkeruut olema tähistatud.

Vajutage nuppu *Infopäring* ning klikkides hiirega näiteks soovitud objekti tähistaval ikoonil avanevad paremal infopaneelil valitud objekti detailandmed.

Infopaneeli kohta vaata lähemalt peatükist [7.1.1.](#)

Infopäringu nupu sisselülitamisel ning kaardiaknas vastava objekti kuju kohale hiirega liikudes kuvatakse vastav infotekst (nn. tooltip) ning kuju kuvatakse

Maainfo Teenus - Kasutajajuhend

eristuva täitevärviga. Hiirega objekti asukohta tähistava ikooni kohal olles kuvatakse infotekstina vastavad andmed (näiteks aadress).

6.12.10. Metainfopäring

- METAINFOPÄRING

Infopaneelil metainfo nägemiseks tuleb aktiveerida metainfo nupp ja klõpsata kaardil sobivas punktis. Tulemusena kuvatakse infopaneelile klõpsatud punkti kohta metainfot. Seda infopäringut saab teha alates suurendusest 1:300000 ja alates sellest suurendusest on nupp valitav.

Objekt Metainfo (2007)	
1:10 000 kaardilehe nr:	63741
1:2000 kaardilehe nr:	571543
Põhikaardistuse aasta:	2004
Ortofoto aasta:	2007
Ortofoto piksli suurus(cm):	25
Lennuaeg:	04.08.2007

6.12.11. Vahemaade mõõtmine

- VAHEMAADE MÕÕTMINE

Vajutage nuppu *Vahemaade mõõtmine*. Klõpsake kaardiaknas kohale, kus lõikude mõõtmisega alustada, sooritage seejärel järgmine klikk. Kaardi ülanurgas

Info	
punane ☐ näita vahemaid ☒ näita pindala ☒ näita nurka ☒ Lisa punkt ☐ Muuda punkt ☐ Kustuta punkt	Viimane lõik: 22.22 km Viimane nurk: 290.17 ° Kogupikkus: 97.142 km Pindala: 710.498 km² Übermõõt: 107.577 km

mõõtmise infoväljal kuvatakse jooksvalt viimase lõigu pikkus, lõikude kogupikkus ning pindala(juhul kui kaardile on tekitatud kujund, millele saab pindala kuvada). Märgistades hiire vasaku klahviga ☒ näita vahemaid märkeruudu, saab kaardile kantud lõigule või lõikudele lisada ka nende

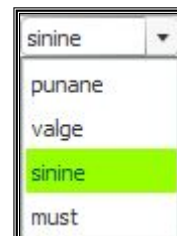
pikkuse. Märgistades hiire vasaku klahviga ☒ näita nurka kuvatakse kaardile ja vahemaade mõõtmise paneelile viimase lõigu erinevus põhja-lõuna suunast.

Maainfo Teenus - Kasutajajuhend

Tekitatud kujundi pindala näitamiseks kaardiaknas tuleb tähistada ☒ näita pindala markeriut, mille tulemusel värvub kujundi sees olev ala vastavalt lõikude toonile. Lisaks kuvatakse ka pindala ja übermõõtu ainult selle markeruudu valikul.

Selleks, et eristada lõiku või lõike kaardi taustaobjektidest on võimalik valida lõikudele sobiv värvus. Valikut saab teha inforibal olevast värvivaliku rippmenüüst:

Mõõtmistulemuste tühistamiseks, kuid mõõtmisrežiimi säilitamiseks vajutada nupule Puhasta kaart markeritest , mis paikneb mõõtevormi peal.

Mõõteobjekti mahutamiseks on mõõtevormil ka Mahuta nupp . Mõõtmise väljalülitamiseks valige mõni navigeerimisnupp (suurenda/vähenda, nihuta) või infopäring. Mõõtetulemused säilivad ka peale kaardi suurendamist-vähendamist ning navigeerimist kaardil ning need kustutab nupp „Puhasta kaart markeritest”.

Vahemaade mõõtmine võimaldab tipunurki ümber tõsta ning tipunurki kustutada. Selleks tuleb valida vastav režiim: Muuda punkt või Kustuta punkt.

Tipunurga punkti asukoha muutmiseks tuleb punkti tähistavale ringjoonele klõpsata ning lohistada punkt teise kohta.

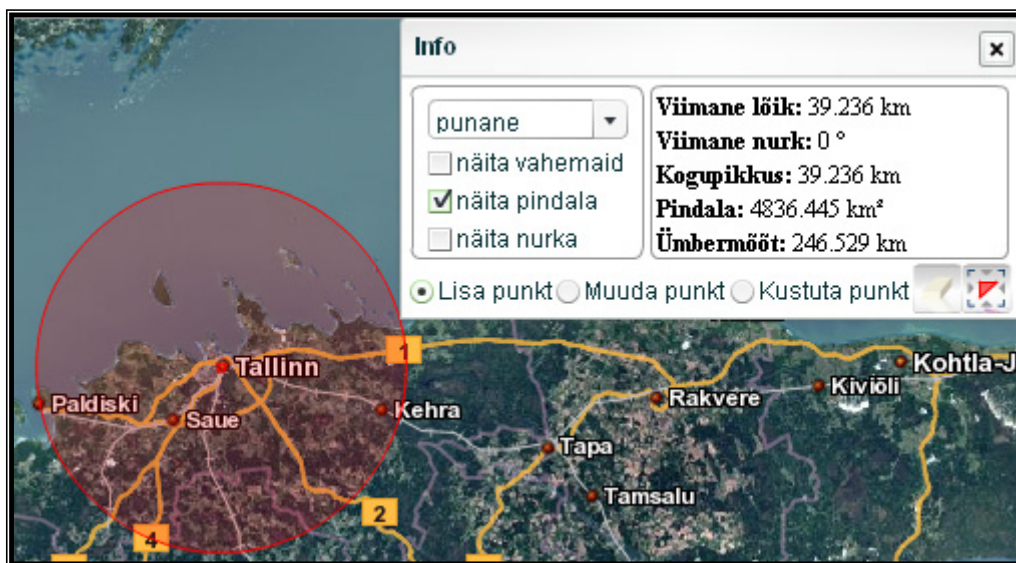
Tipunurga punkti kustutamiseks tuleb „Kustuta punkt” režiimis klõpsata punktile, mida soovite kustutada.

Maainfo Teenus - Kasutajajuhend

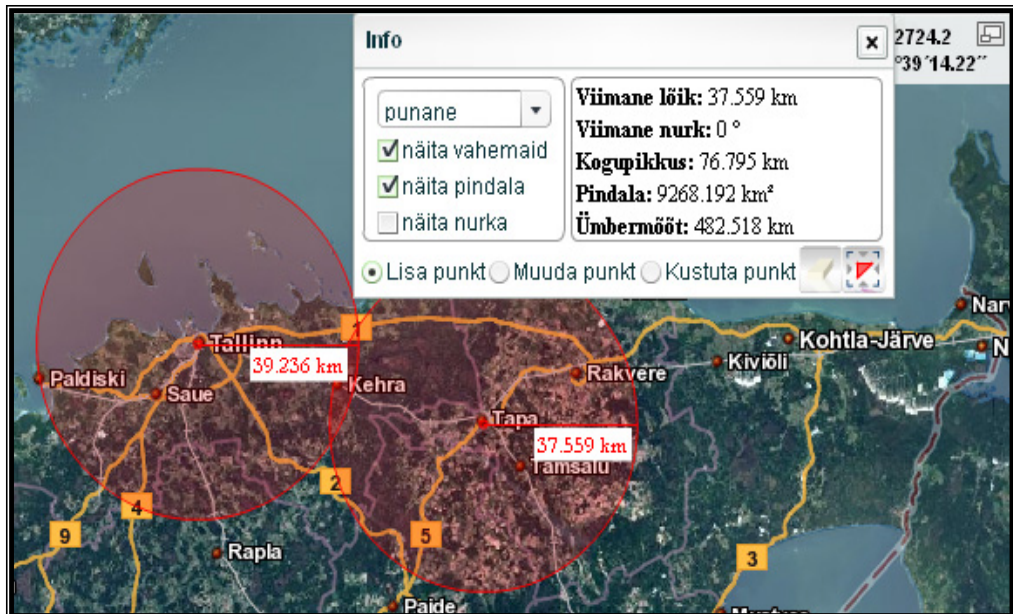
Uuesti punkti lisamise režiimi tagasiminekuks vali režiim: Lisa punkt. Punkti lisamise režiimis saab lisada punkti ka joonele, kui vajutada täpselt joonele.

Vahemaade mõõtmine võimaldab mõõta ka ringjoone ja raadiusega. Selleks klõpsake kaardile ja hoidke hiireklahvi all ning vedage vajaliku suurusega ringjoon.

Viimase lõigu pikkuseks kuvatakse ringjoone raadius. Übermõõduks ringi übermõõt ja pindalaks ringi pindala. Ka ringi keskpunktis olevat punkti saab kustutada tegevusega *Kustuta punkt* ning paigutada teise kohta tegevusega *Muuda punkt*. Kuva vahemaade režiimis kuvatakse ringi raadiuse väärtust. Ringi punktid ei seota sirglõigu punktidega, kuid übermõõdu ja pindala summaarsesse arvutusse kaasatakse ka need. Lisa punkt režiimis saab kaardile joonistada järjest mitmeid ringe ning samaaegselt võivad kaardil olla nii joonvahemaad kui ringid oma raadiustega.

Maainfo Teenus - Kasutajajuhend

Akna sulgemiseks võib vajutada üleval paremal olevale ristile või põhiaknas vahemaade mõõtmise nupule. Vahemaade mõõtmise infoakna sulgemisega peidetakse ka kaardiaknasse joonestatud mõõtejooned. Uuel avanemisel kuvatakse need uuesti kaardile, st. viimast mõõdistust ei unustata. Viimane mõõtmine tühistub kas vahemaade mõõtmise paneelil olevale nupule –

Puhasta kaart markeritest

vajutamisel või tööriistariba analoogilisele nupule vajutamisel.

6.12.12. Puhasta kaart markeritest

- PUHASTA KAART MARKERITEST

Kaardile kuvatud markerite, mõõtmisel märgitud lõikude vms kaardiaknast eemaldamiseks vajutage nupule *Puhasta kaart markeritest*.

6.12.13. Trükis

- AVA TRÜKISE PANEEL

Maainfo Teenus - Kasutajajuhend

Nupule „ava trükise paneel“ vajutades avaneb akordionpaneelil trükise paneel, kus on võimalus koostada trükist. Täpsemalt punktis [7.1.3](#)

6.12.14. Salvesta kaardipilt

- SALVESTA KAARDIPILT

PNG formaadis pildifaili salvestamine kaardist ja kõigist kaardil olevatest markeritest (sh. joonistatud, otsingud, mõõtmine).

Kasutajale kuvatakse dialoogaken:

- nupuga *Ava* toimub pildifaili avamine uues aknas,
- nupuga *Salvesta* saab pildifaili salvestada selleks määratud asukohta,
- nupuga *Sulge* suletakse dialoogaken.

6.12.15. Liugkaart

- LIUGKAART

Liugkaarti saab kasutada teatud, rakenduse administraatori poolt määratud, kaardikihi hetkel ekraanil olevale kaardipildile peale „rullimiseks“. Maainfo teenuses on selleks kihiks aluskaart reljeef.

6.12.16. Anna teada veast kaardil või tee ettepanek

- ANNA TEADA VEAST KAARDIL VÕI TEE ETTEPANEK

Antud nupule vajutades avaneb akordionpaneel, mille kaudu on võimalik teatada Maa-ameti ametnikele, selleks e-maili kasutamata, veast kaardil või teha

Maainfo Teenus - Kasutajajuhend

ettepanek kaardirakenduse koosseisu või millegi muu suhtes. Täpsemalt on kirjeldatud peatükis [„Andmete kohta teadete esitamine“](#).

7. Akordionpaneelid

Akordion kontrolleri paneelidele loetakse X-GIS-Flash baaskomponendi laiendused, mis vastava kaardirakenduse konfigureerimisel rakenduste administraatori poolt on määratletud rakenduse funktsioneerimise jaoks vajalikeks.

7.1.1. Objekti info paneel

Paneel „Objekti info” on mõeldud objekti tärkandmete kuvamiseks akordionpaneelil.

Paneelil kuvatakse vaid nende nähtuste tärkandmed, millele on info kuvamine lubatud (Kaardikihtide info tabeli Infopäringu veerus on vastava nähtuse juurde kirjutatud *jah*). Kaardikihtide info tabel avaneb kui vajutate legendiaknas nupule *Kaardikihtide info* . Legendis on nende nähtuste ees, millele tärkandmeid kuvatakse, vastav ikoon . See on kaardikihi info esitamiseks paneelil Objekti info. Selleks, et kuvada objekti tärkandmeid paneelil Objekti Info, peavad olema sisse lülitatud info ikoon ja selle kõrval olev märkeruut. Sisselülitamata info puhul on ikooni i täht tuhmilt esitatud, sisselülitamisel muutub i täht selgemaks – tegemist on visuaalselt erineva märkeruuduga, mis tähistab objektiinfo märkeruutu.

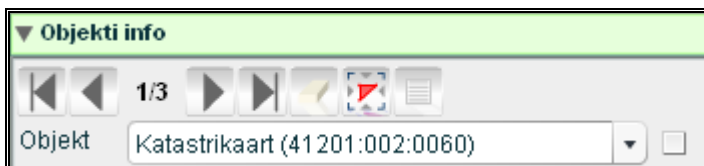
Andmete kuvamiseks paneelil Objekti info peab Infopäringu tegevusnupp olema sisse lülitatud.

Klõpsates infotundlikule objektile, mille all võib omakorda olla veel teisigi objekte, tehakse kõikide hetkel aktiivseks valitud kaardikihtide infoserverite poole päringud. Leitud objektid kuvatakse Objekt kombo-loendisse, kust kasutaja saab valida sobiva kuvamiseks dünaamiliselt XSD põhjal moodustatud vormile.

Kombo-loendis kuvatakse objektid selles järjestuses nagu nad on legendis määratud.

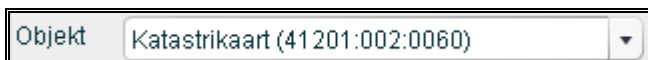
Maainfo Teenus - Kasutajajuhend

Objekti kombo-loendi kohal asuvad edasi-tagasi liikumise nupud, millega saab liikuda ühelt objektilt teisele. Nuppude vahel näidatakse numbritena, mitmes valik nimekirjast on hetkel aktiivne ja mitu valikut nimekirjas esineb.

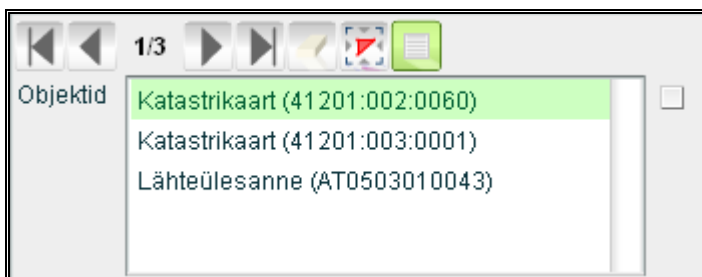

Loendist paremal asub märkeruut „Mahuta objekt” - kui see on märgistatud, siis ühelt objektilt teisele liikudes tsentreeritakse ja mahutatakse objektid jooksvalt kaardile. Märgistamata märkeruudu korral objekte kaardil ei värskendata.

Loendi vaate ekraaninupuga saab rippmenüü (*combo-box*)

vahetada loendiks (*list-box*)

ning uuesti vajutamisel muuta rippmenüüks tagasi.

7.1.2. Otsingute paneel

7.1.2.1. WFS otsingud

WFS – Tärkotsingud võimaldavad teostada otsinguid aadressi, katastriüksuse tunnuse, lähteülesande tunnuste ja asustusüksuse alusel. Vt. täpsemalt peatükist [3.2](#).

7.1.2.2. Spetsiaalotsingud

Otsingute paneel võimaldab teha kahte spetsiaalset kaardil positsioneerimise tegevust, mille käigus tegelikult ei teostata otsingut andmebaasist. Vt. täpsemalt peatükist [3.3](#)

Maainfo Teenus - Kasutajajuhend

7.1.3. Trükise paneel:

Trükise paneel on üks võimalus printida välja kaardipilti.

Trükise paneeli kaudu saab kasutaja määrata võimaluste piires, milline saab välja nägema rakendusest tehtav väljatrukk.

Trükist on võimalik teha A4 ja A3 formaadis, selleks tuleb valida vastav raadionupp.

Rippmenüüst on võimalik valida mõõtkava, milles väljatrukk sooritatakse - kui trükise pildiosa on väiksem kaardipildist, siis kuvatakse trükise osa raamjoon, mille paiknemist saab kohendada.

Maainfo Teenus - Kasutajajuhend

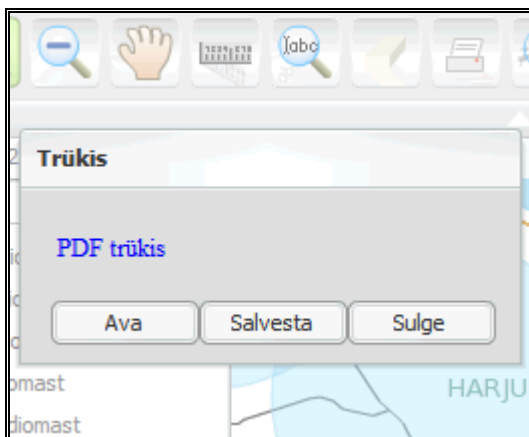
Võimalik on panna ise trükisele pealkiri ja ka trükise sisuteksti lisada vastavalt kasutaja vajadustele.

Lisaks on täiendavad märkeruudud, mille sisse lülitades ilmub trükisesse täiendav lisainfo :

- Vahemaade mõõtmine - vahemaade mõõtmise jaoks joonistatud markerid trükitakse kaardile
- Trükkida otsinguobjektid – otsinguobjektide temaatilised esitused trükitakse kaardile

Nupp TRÜKI alustab trükise moodustamist ning kui trükitakse eelvaadet, avatakse pop-up veebilehitseja aken, millesse kuvatakse trükise eelvaade. Kui sooviti PDF trükist, siis kuvatakse trükise dialoog:

Nupule **Ava** vajutamisel avatakse uues veebilehitseja aknas trükis PDF dokumendina. Nupule **Salvesta** vajutamisel kuvatakse trükise PDF faili salvestamise dialoog. Nupule **Sulge** vajutamisel suletakse vorm.

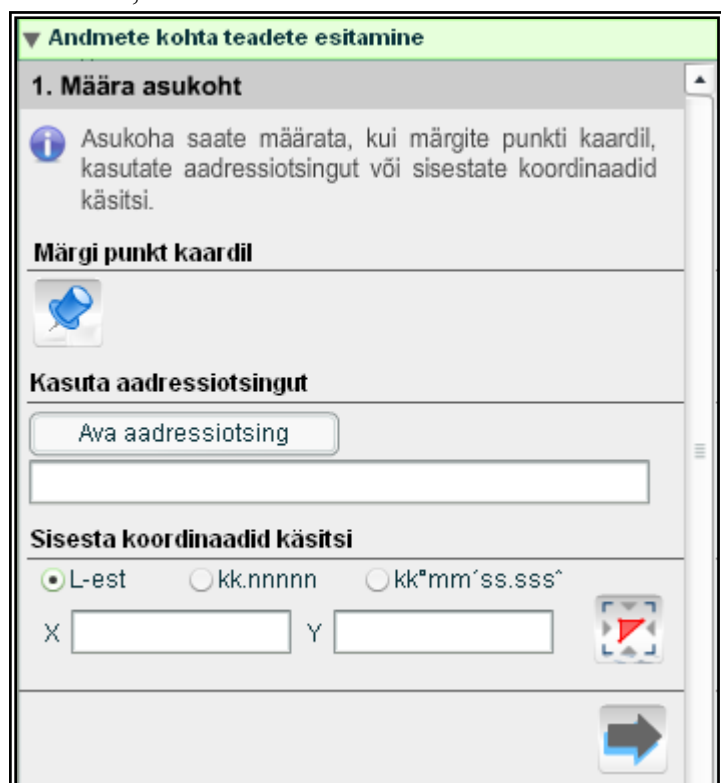
Maainfo Teenus - Kasutajajuhend

7.1.4. Andmete kohta teadete esitamine

Avades akordionpaneeli „Andmete kohta teadete esitamine“ palutakse Teil esmalt ära märkida objekti asukoht, mille kohta soovite teatada või mille suhtes ettepanekut teha.

Koha märkimiseks vajutage rõhknaela („knopka“), nupul nii, et knopka taust muutuks heleroheliseks. Seejärel klikkige objektile või kohale kaardil, mille kohta soovite teadet edastada. Objekti on võimalik märkida ka kasutades selleks aadressiotsingut. Selleks, tuleks vajutada nupul „Ava aadressotsing“, ning teostanuna aadressotsingu

kuvatakse objekti aadress vastavale väljale nupu all. Objekti saab määrata ka koordinaatide abil. Sisestades väljadele X ja Y kas L-Est koordinaadid või geograafilised koordinaadid on võimalik objekti asukoht märgistada.

Juhul, kui objekt on märgistatud liikuge vea teatamise viisardil edasi vajutades nupule noolega märgistatud nupule „Jätka“.

Maainfo Teenus - Kasutajajuhend

Avanevast viisardiaknast tuleks sooritada rippmenüüst valik, millist tüüpi teade

ametnikeni jõuab. Iga tüübi taga on eraldi ametnik või osakond.

Vaba teksti vormis palume kirjeldada väljal

„Ettepaneku või vea kirjeldus“ vea olemus ja sisu.

Millegi muutmiseks

vajutage „Tagasi“ nappu.

Liikumaks viisardil

järgmisele etapile vajutage nappu „Jätka“.

2. Vali teate liik ja sisesta vea või ettepaneku kirjeldus

 Siia saad sisestada, millisest andmetes või kaardil esinevast veast soovid teada anda. Samuti võid sisestada oma ettepaneku. Kui rippmenüüs sobilikku vastet ei leidu, siis vali "muu viga" või jäta valik tühjaks.

Palun tee rippmenüüst valik:

Määramata

Ettepaneku või vea kirjeldus:

Kui objekti kohta on olemas või on võimalik teha fotosid, salvestada videot vms. nõ. „tõestusmaterjaliks“, siis on antud osa viisardist just selleks mõeldud.

3. Lisamaterjalid

 Kui teil on olemas mingeid lisamaterjale (pilte, videoid), siis saate need üles laadida siit.

Vajutades nupule „Sirvi“ on võimalus oma arvutis asuvatest failidest valida sobiv ning see kirjale lisada. Eemaldamiseks tuleks vajutada nappu „Eemalda“

Viisardi täitmise uuesti alustamiseks või algusesse minekuks kasutage majakesega nappu.

Millegi muutmiseks vajutage „Tagasi“ nappu.

Maainfo Teenus - Kasutajajuhend

Liikumaks viisardil järgmisele etapile vajutage nuppu "Jätka".

4. Lisa oma kontaktandmed (näeb ainult ametnik)

 Sisestatud andmeid näeb ainult ametnik. Kui Te soovite saada kinnitust tehtud veateate kohta, palun sisestage oma e-posti aadress ja klõpsake kasti "Soovin saada tagasisidet teate kohta". Ametlikud küsimused ja pöördumised Maa-ametile palun saatke aadressile maaamet@maaamet.ee

Eesnimi:

Perekonnanimi:

E-post:

Telefon:

Märkus:

☐ Võimalusel palun tagasisidet.

Seejärel palutakse Teil sisestada oma kontaktandmed, et Maa-amet saaks Teiega vajadusel kontakteeruda. Selleks, et saada vea kohta tagasisidet tuleks märgistada märkeruut „Võimalusel palun tagasisidet“.

Viisardi täitmise uuesti alustamiseks või algusesse minekuks kasutage majakesega nuppu.

Millegi muutmiseks vajutage „Tagasi“ nuppu.

Liikumaks viisardil järgmisele etapile vajutage nuppu "Jätka".

Maainfo Teenus - Kasutajajuhend

Viimases viisardi aknas soovitage üle kontrollida saadetavad andmed.

Kui kõik sobib, siis veateate saatmiseks vajutage nupul „Saada“.

5. Saada teele

 Palun kontrollige edastatavad andmed üle. Peale teate saatmist edastatakse vastav teade vastavale ametnikule menetlemiseks. Soovikorral antakse teile tagasisidet.

Ettepaneku või vea kirjeldus:

Siin on see valesti ja sealt on puudu ka.

Koordinaadid: X: Y:

Lisamaterjal:

Teataja andmed:

Eesnimi:

Perekonnanimi:

E-post:

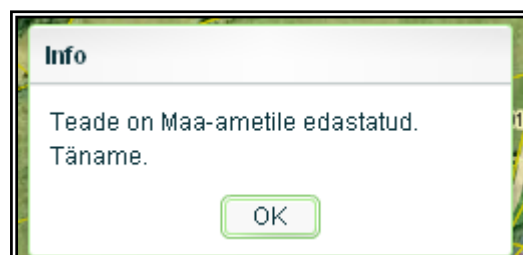
Telefon:

Märkus:

☒ Võimalusel palun tagasisidet.

Juhul kui saatmine õnnestub kuvatakse kaardiaknasse selle kohta kinnitus. Vajutage „OK“.

Maainfo Teenus - Kasutajajuhend

8. Abi

Kui rakenduse kasutamisel tekib probleeme või küsimusi, siis saatke e-mail probleemi kirjelduse või küsimusega aadressil kaardirakendus@maaamet.ee või helistage telefonil 6750866. Maainfo teenuses olevate andmete kohta saab täpsemat infot Maa-ameti geoportaalist aadressilt: http://geoportaal.maaamet.ee/index.php?lang_id=1&page_id=106